



Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van het OCMW
van Wuustwezel
Bredabaan
Wuustwezel

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 1

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: WUUSTWEZEL/RMID/2019

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 24/10/2019 en 29/11/2019.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.



I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	Geen controle uitgevoerd	
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	Geen controle uitgevoerd	
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2018	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	Geen controle uitgevoerd	
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	Geen controle uitgevoerd	
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	Geen controle uitgevoerd	
7	De behandeling van de knipperlichten	Geen controle uitgevoerd	

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie over de nodige voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 25/09/2019.

Bij aanvang van de inspecties waren alle gevraagde stukken beschikbaar.

De vele opmerkingen in de gecontroleerde dossiers maakte echter dat er een extra controledag moest ingepland worden

De inspecteur heeft de controles in goede werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de belangrijkste vaststellingen en de aanbevelingen per gecontroleerde materie. Deze hebben betrekking op het naleven van de regelgeving en/of de procedures en of goede praktijken. De gedetailleerde informatie per dossier vindt u in de controleroosters onderaan dit verslag.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

De inspectie stelde een belangrijk aantal fouten vast, verspreid over alle gecontroleerde dossiers, vaak met belangrijke gevolgen voor de rechten van de cliënt:

- Het ontvangstbewijs is momenteel een onderdeel van het intakedocument. Dit moeten gescheiden documenten zijn. Het juridisch belang van de intake mag niet onderschat worden, daar met dit document de aanvrager zelf op papier zet wat zijn/haar financiële/sociale situatie is. Vandaar dat de verstrekte gegevens ook voor "gelezen, oprecht en volledig" verklaard moeten worden. De door de aanvrager

verstrekke gegevens moeten de dossierbeheerder op weg zetten om een correct sociaal onderzoek te voeren en de gevonden gegevens (bijvoorbeeld via de KSZ) te vergelijken met de gegevens verstrekt door de aanvrager via het aanvraagformulier/intake. Er werd meegegeven waar het OCMW terecht kan voor een goede praktijk inzake een duidelijk opgesteld intakeformulier;

- Het wordt aanbevolen te reflecteren over de documenten die het OCMW standaard opvraagt bij nieuwe aanvragen. De vraag is of wel allemaal moeten opgevraagd worden bij de aanvragers. Vaak zijn gegevens voorhanden via de KSZ. Zo moeten huurcontracten niet standaard opgevraagd worden, of rekeninguittreksels. Deze laatste kunnen in bepaalde gevallen ook bij de intake reeds geconsulteerd worden, waarbij het sociaal verslag dan het saldo op zicht- en spaarrekening kan vermelden;
- Het OCMW moet binnen de 30 dagen na de aanvraag toekennen of weigeren. De Voorzitter mag geen beslissing betreffende het leefloon nemen. Dit komt toe aan het BCSD. Indien na het consulteren van de KSZ, de gegevens komende uit het aanvraagformulier/intake en het uitgevoerde huisbezoek er nog onduidelijkheden zijn of de aanvrager recht op leefloon heeft, dan kan het OCMW de aanvraag weigeren. Het wordt hierbij aanbevolen in de kennisgeving te voorzien dat er met terugwerkende kracht vanaf datum aanvraag kan toegekend worden als na verder sociaal onderzoek zou blijken dat de aanvrager recht op leefloon heeft;
- De begindatum van het leefloon is de datum aanvraag en niet de 1^{ste} van de maand volgend op de aanvraag. In dezelfde zin is het zo dat er maar kan toegekend worden met terugwerkende kracht indien voldoende gemotiveerd;
- Een student die van het leefloon geniet mag niet “automatisch” één vakantiemaand zonder leefloon gezet worden indien de betrokkene student geen vakantiewerk verrichtte. Het OCMW moet in voorkomend geval de student beter opvolgen en begeleiden naar vakantiewerk. De focus voor een student ligt op het behalen van het diploma. Indien verenigbaar met de studies mag er werkbereidheid van de student verwacht worden. Indien dit het geval is én betrokkene heeft geen of veel te weinig inspanningen gedaan om studentenwerk te vinden, dan kan het leefloon geschorst worden;
- Bij verschillende dossiers werden er fouten gemaakt in sociaal onderzoek soms met gevolgen betreffende het toegekende leefloon: SPI dat niet werd toegepast, KI dat verkeerd werd berekend, onderhoudsplicht dat niet werd nagegaan, roerend kapitaal dat ten onrechte in rekening werd gebracht, feitelijk co-ouderschap waarmee geen rekening gehouden werd, aanvragen studietoelagen die niet opgevolgd worden. Het wordt ten eerste aanbevolen dat de Omzendbrief van 2018 betreffende het RMI op al deze punten herbekeken wordt. In 5 van de 8 gecontroleerde dossiers met toekenningen wordt gevraagd de foutieve beslissingen te herzien en de begunstigde uit te betalen. Er wordt hierbij niet altijd toelating gegeven subsidies aan te vragen aan de POD MI;
- Gekoppeld aan de bovenstaande opmerking is de gebrekkige opvolging binnen het sociaal onderzoek. Aanvankelijk wordt er bijvoorbeeld vermeld dat de onderhoudsplicht moet nagegaan worden, of de aanvragen studietoelagen opgevolgd moeten worden, of er vakantiewerk wordt gedaan,... terwijl dit in latere verslagen niet meer aan bod komt;
- Stopzettingsbeslissingen worden niet altijd genomen wanneer dit nodig is. In dit kader is het tevens onwettelijk toekenningen te doen beperkt in de tijd, bijvoorbeeld het leefloon toekennen “voor een periode van een jaar”. Iemand heeft recht op RMI onder de vorm van een leefloon vanaf een bepaalde datum. Er kan hierbij wel vermeld worden dan ten laatste op dd/mm/yy de beslissing herzien wordt. Bij één

dossier werd het leefloon voor één maand geschorst, maar nadien niet verder uitbetaald terwijl het leefloon niet werd stopgezet. Dit voorbeeld wordt als een ernstige schending van de RMI-procedures en RMI-wetgeving beschouwd;

- Kennisgeving weigeringsbeslissingen: indien het RMI geweigerd wordt dient dit steeds voldoende duidelijk en volledig gemotiveerd te worden;
- De kennisgevingsbrieven van de toekenningen worden niet aangetekend verstuurd, wat een wettelijke verplichting is;
- Sociale balans: wordt opgevat als een deel van het sociaal verslag, waaruit de eigen inbreng van de cliënt niet blijkt. Er werd door de inspecteur per mail een voorbeeld van sociale balans op basis van een vragenlijst doorgestuurd. Het is de bedoeling dat prioritaire problemen zo concreet mogelijk vertaald worden naar het GPMI, bijvoorbeeld per levensdomein. Tegenover elk engagement voor de cliënt staat een concreet engagement van het OCMW. Bij de evaluaties moeten deze concrete engagementen beoordeeld worden, zowel vanwege de cliënt als vanwege het OCMW. Er werd meegegeven waar het OCMW terecht kan voor een goede praktijk inzake een duidelijk opgestelde sociale balans

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Tegenover de vorige controle, uitgevoerd in 2016, werden er meer en tevens meer belangwekkende problemen vastgesteld. Op enkele punten toont het OCMW zeker de bereidheid om de aangehaalde punten uit het verleden aan te pakken. Tijdens deze controle kon bijvoorbeeld wél vastgesteld worden dat huisbezoeken werden afgelegd, de KSZ-stromen werden geconsulteerd en evaluaties van het GPMI regelmatig gebeuren. Dat wil niet zeggen dat bij al deze voorbeelden geen problemen meer zijn (zie hierboven) maar wel dat er gewerkt werd aan verbetering. De bijkomende vastgestelde problemen, waarbij de begunstigen regelmatig in hun rechten geschaad worden, maakt echter dat het OCMW een versnelling hoger moet schakelen in het doorvoeren van aanpassingen en interne controleprocedures. Het wordt hierbij aanbevolen alle nieuwe dossiers en dossiers die overgaan van de ene naar de andere dossierbeheerder systematisch inhoudelijk te controleren voordat de voorstellen op het BCSD komen. Daarnaast wordt het aanbevolen bij reeds langer lopende dossiers deze bij steekproef inhoudelijk te controleren. Vanzelfsprekend betekent dit een tijdsinvestering die echter de inhoudelijke werking én de begunstigen ten goede komt. Het wordt hierbij tenslotte aanbevolen de Omzendbrief betreffende het RMI van 2018 hoofdstuk per hoofdstuk in team te bespreken én de maatschappelijk werkers die de behoefte voelen een opfrissingscursus RMI te laten volgen.

Debriefing

De resultaten van de controles werden overlopen in aanwezigheid van een maatschappelijk werker, de adjunct algemeen directeur en de adjunct financieel directeur. Er werd aangegeven door de inspecteur dat er ingegrepen moet worden in de huidige situatie. Er werd door het OCMW aangegeven dat er momenteel sprake is van een samenloop van omstandigheden, waarvoor alle begrip. De bedoeling van de inspectie is ook het OCMW te ondersteunen waar nodig. In dit kader is het nuttig dat het OCMW het verslag van 23/05/2017 betreffende de analyse van de processen over materies die gesubsidieerd worden door de POD MI herleest. In de eerste helft van 2021 zal een controle op de RMI dossiers 2020 plaatsvinden. Indien de resultaten van deze controle in de lijn liggen van de huidige resultaten zullen er extra dossiers opgevraagd en gecontroleerd worden.

6. CONCLUSIE

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

Controle	Gecontroleerde Periode	Eventueel te weinig ontvangen	Terugvorderings-Procedure
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	2018	Zie bijlage 3	Uit te voeren door uw diensten

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderings-procedure	Terugvorderings-periode
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	Jaar 2018	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 dagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Rudi CRIJNS

BIJLAGE 3
CONTROLE VAN DE DOSSIERS MET RECHT OP MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE
(WET VAN 02/04/2002), OVEREENKOMSTIG ART 57 VAN HET KB VAN 11/07/2002 –
JAAR 2018

De controle had betrekking op de volgende elementen:

- de analyse van de procedure die toegepast dient te worden in het kader van de wet van 26/05/2002;
- en de controle op de toepassing van de wetgeving op basis van een selectie van individuele dossiers.

1. ALGEMENE ANALYSE VAN DE PROCEDURE

Dit is de procedure die toegepast dient te worden in het kader van de wet:

- Inschrijving van de aanvragen in een register;
- Afleveren van een ontvangstbewijs;
- Opstellen van een aanvraagformulier;
- Aanwezigheid van bewijsstukken;
- Sociaal onderzoek van een maatschappelijk werker om na te gaan wat de situatie van de aanvrager is op het ogenblik van de indiening van de aanvraag;
- Beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn binnen de 30 dagen volgend op de aanvraag + kennisgeving aan de betrokkene binnen de 8 dagen.

De inspecteur stelt vast dat de procedure niet steeds op een juiste manier werd toegepast met betrekking tot de volgende elementen:

- Opstellen van een aanvraagformulier;
- Sociaal onderzoek van een maatschappelijk werker om na te gaan wat de situatie van de aanvrager is op het ogenblik van de indiening van de aanvraag;
- Beslissing/kennisgeving van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn binnen de 30 dagen volgend op de aanvraag

2. CONTROLE VAN INDIVIDUELE DOSSIERS OP BASIS VAN EEN STEEKPROEF

10 individuele dossiers werden gecontroleerd.

U vindt een gedetailleerde beschrijving van deze controle per begunstigde in controletabel 3.

3. CONCLUSIE

In bepaalde dossiers die vermeld worden in controletabel 3 heeft uw centrum de procedure met betrekking tot de het recht op maatschappelijke integratie niet nageleefd en/of de wetgeving niet op een correcte manier nageleefd; de aanbevelingen ter zake werden geformuleerd in deel I van dit verslag.

De inspecteur heeft nog bijkomende informatie nodig voor de dossiers vermeld in Controletabel 3. Deze informatie dient binnen de maand na verzending van het rapport aan de inspecteur te worden gemaild.

De dossiers waarvoor verbeteringen zullen worden uitgevoerd door onze diensten zijn weergegeven in Controletabel 3., evenals de dossiers waarvoor het OCMW nog verbeteringen mag overmaken.

